

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه یزد
دانشکده علوم انسانی
گروه فقه و مبانی حقوق اسلامی

پایان نامه
برای دریافت درجه کارشناسی ارشد
فقه و مبانی حقوق اسلامی

بررسی مبانی فقهی صاحب العروة الوثقی (ره) در مبحث نکاح و طلاق

استاد راهنما:

دکتر حسین ابویی مهریزی

استاد مشاور:

دکتر علی تولائی

پژوهش و نگارش:

عبدالحسین جهانی

اسفند ماه ۹۰

تقدیم بہ ...

پدر و مادر دلسوز و مہربانم کہ ہمیشہ دعای خیرشان بدرقہ
راہم بودہ است، آنان کہ صبورانہ مرا حمایت کردند و مرا با
فرہنگ و سیرہ ائمہ (ع) آشنا نمودند.
و خانوادہ صبور و زحمتکش ہمسرم کہ ہموارہ مشوق و
راہنمایم بودہ اند.
و بہترین ہدیہ خداوندی، ہمسرم مہربان و دلسوز و
فداکارم

تقدیر و تشکر

بنا بر رسم ادب و بنا بر فرمایش پیامبر(ص) که فرمودند:

«هر کس از مخلوق تشکر نکند، از خالق تشکر نکرده»

بر خود لازم می‌دانم که از عنایات، راهنمایی‌ها و زحمات بی‌دریغ اساتید بزرگوارم جناب آقایان دکتر حسین ابویی مهریزی و دکتر علی تولایی نهایت تشکر و قدردانی داشته باشم.

همچنین از تمام کسانی که ما را در تدوین این پایان نامه یاری نمودند، به ویژه از جناب آقایان دکتر سید احمد میرخلیلی و حجة الاسلام علی حبیبیان و خانواده خود، نیز از دوست و برادر بزرگوار خود هادی برزویی به سبب کمک‌های بدون چشم داشت ایشان تشکر می‌نمایم.

کلیه حقوق مادی و معنوی مترتب بر نتایج مطالعات، ابتکارات و نوآوری‌های ناشی از تحقیق موضوع این پایان نامه / رساله متعلق به دانشگاه یزد است و هر گونه استفاده از نتایج علمی و عملی از این پایان نامه / رساله برای تولید دانش فنی، ثبت اختراع، ثبت اثر بدیع هنری، همچنین چاپ و تکثیر، نسخه برداری، ترجمه و اقتباس و ارائه مقاله در سمینارها و مجلات علمی از این پایان نامه / رساله منوط به موافقت کتبی دانشگاه یزد است.

چکیده

سید محمد کاظم طباطبایی یزدی از فقهای نامدار قرن سیزدهم و چهاردهم هجری قمری و صاحب اثر مهم العروۃ الوثقی است. حیات و زمانه او از نظر موقعیت سیاسی مصادف با جریان مشروطیت در ایران بود، وی یکی از مخالفان جدی مشروطه تلقی می‌شود. مروری بر مبحث نکاح و طلاق کتاب عروه همراه با حواشی فقها بر آن نشان از این حقیقت دارد که صاحب عروه در بحث نکاح و طلاق دارای آراء خاص فقهی است که غالباً توسط فقهای بعد از ایشان مورد نقد قرار گرفته است. از آراء خاص ایشان می‌توان مسائل زیر را یاد کرد: جواز طلاق زوجه مفقودالایثر در کمتر از چهار سال از سوی حاکم، جواز نگاه به تمام بدن زنی که می‌خواهد با او ازدواج کند، عدم اشتراط ماضی بودن صیغه عقد نکاح، صحت ضمانت از نفقه آینده زوجه، صحت عقد نکاح با وجود شرط خیار فسخ در آن.

گفتنی است که سید یزدی با احاطه‌ای که بر عرف داشته در مبحث نکاح و طلاق نیز فقهی عرفی و دارای فهم عرفی است.

برخی از آراء جدید سید در مبانی اصولی به قرار زیر است: حجیت قاعده مقتضی و مانع، مشرّع بودن قواعد لاضرر و لاجرح، احتیاط در شبهات موضوعیه تحریمه غیرمحصوره. این مبانی نیز مورد پذیرش اغلب فقها قرار نگرفته‌اند.

واژگان کلیدی: مبانی فقهی، سید محمد کاظم طباطبایی یزدی، العروۃ الوثقی، عرف، مقتضی و

مانع، نکاح، طلاق.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	مقدمه.....
۳	طرح تحقیق.....
۴	۱-تعریف مسأله و بیان سؤال های اصلی تحقیق.....
۴	۲-سؤالهای اصلی تحقیق.....
۵	۳-پیشینه تحقیق.....
۵	۴-هدف از اجرا و کاربرد نتایج تحقیق.....
۵	۵-فرضیه های تحقیق.....
۶	۶-روش تحقیق.....
۷	فصل اول: مروری بر زندگی نامه صاحب عروه.....
۸	۱-۱-ولادت.....
۸	۱-۲-تحصیلات صاحب عروه.....
۹	۱-۳-اساتید صاحب عروه.....
۹	۱-۴-شاگردان صاحب عروه.....
۱۱	۱-۵-تالیفات صاحب عروه.....
۱۴	۱-۶-مرجعیت صاحب عروه.....
۱۵	۱-۷-صاحب عروه و مشروطیت.....
۱۹	۱-۸-صاحب عروه و مبارزه با استعمار.....
۲۱	۱-۹-وفات صاحب عروه.....
۲۲	فصل دوم: مبانی فقهی مشترک صاحب عروه.....
۲۳	۲-۱-ادله اجتهادی.....
۲۳	۲-۱-۱-کتاب.....
۲۴	۲-۱-۲-سنت.....

- ۲۵..... ۱-۲-۱-۲ سنت نزد صاحب عروه.....
- ۲۷..... ۳-۱-۲ اجماع.....
- ۲۹..... ۲-۲ اصول لفظی.....
- ۲۹..... ۱-۲-۲ اصالة الظهور.....
- ۳۱..... ۲-۲-۲ اصالة الاطلاق.....
- ۳۴..... ۳-۲ اصول عملیه.....
- ۳۴..... ۱-۳-۲ اصل استصحاب.....
- ۳۵..... ۱-۱-۳-۲ ارکان استصحاب.....
- ۳۵..... ۲-۱-۳-۲ اعتبار و حجیت استصحاب.....
- ۳۵..... ۳-۱-۳-۲ استصحاب نزد صاحب عروه.....
- ۳۷..... ۲-۳-۲ اصل احتیاط.....
- ۳۸..... ۳-۳-۲ اصل برائت.....
- ۴۰..... ۴-۳-۲ اصل تخییر.....
- ۴۱..... ۵-۳-۲ اصالة الصحة.....
- ۴۲..... ۴-۲ قواعد متخذة از ادله اجتهادی.....
- ۴۲..... ۱-۴-۲ قاعده اقرار.....
- ۴۳..... ۱-۱-۴-۲ معنای اقرار.....
- ۴۳..... ۲-۱-۴-۲ مبانی قاعده اقرار.....
- ۴۴..... ۳-۱-۴-۲ قاعده اقرار در نزد صاحب عروه.....
- ۴۵..... ۲-۴-۲ قاعده اضطرار.....
- ۴۵..... ۱-۲-۴-۲ معنای اضطرار.....
- ۴۶..... ۲-۲-۴-۲ مبانی قاعده.....
- ۴۷..... ۳-۲-۴-۲ قاعده اضطرار نزد صاحب عروه.....
- ۴۷..... ۳-۴-۲ قاعده البینه علی المدعی و الیمن علی من انکر.....

- ۴۸ ۱-۳-۴-۲ تعریف واژه های قاعده.
- ۴۸ ۲-۳-۴-۲ مبانی قاعده.
- ۴۹ ۳-۳-۴-۲ قاعده بینة نزد صاحب عروه.
- ۵۰ ۴-۴-۲ قاعده حرمت اعانت بر اثم.
- ۵۰ ۱-۴-۴-۲ معنای اعانت.
- ۵۱ ۲-۴-۴-۲ مبانی قاعده.
- ۵۲ ۳-۴-۴-۲ قاعده حرمت اعانت بر اثم نزد صاحب عروه.
- ۵۳ ۵-۴-۲ قاعده قرعه.
- ۵۳ ۱-۵-۴-۲ مبانی قاعده قرعه.
- ۵۵ ۲-۵-۴-۲ قاعده قرعه نزد صاحب عروه.
- ۵۶ ۵-۲ عرف.
- ۵۶ ۱-۵-۲ معنای لغوی.
- ۵۷ ۲-۵-۲ معنای اصطلاحی.
- ۵۷ ۳-۵-۲ ارکان و عناصر عرف.
- ۵۸ ۴-۵-۲ کاربرد، قلمرو و دلالت عرف.
- ۵۸ ۱-۴-۵-۲ کشف حکم.
- ۵۹ ۲-۴-۵-۲ تشخیص موضوعات.
- ۶۰ ۳-۴-۵-۲ کشف مراد متکلم.
- ۶۱ ۵-۵-۲ عرف نزد صاحب عروه.
- ۶۲ ۶-۵-۲ عرفی بودن صاحب عروه در بحث نکاح و طلاق.
- ۶۸ فصل سوم: مبانی خاص صاحب عروه.
- ۶۹ ۱-۳ حجیت قاعده مقتضی و مانع.
- ۶۹ ۱-۱-۳ معنای مقتضی و مانع.
- ۷۰ ۲-۱-۳ مضمون قاعده مقتضی و مانع.

- ۳-۱-۳ تفاوت استصحاب با قاعده مقتضی و مانع ۷۱
- ۳-۱-۴ اعتبار قاعده مقتضی و مانع نزد فقها ۷۱
- ۳-۱-۵ اعتبار قاعده مقتضی و مانع نزد سید یزدی ۷۲
- ۳-۱-۶ نظر فقهای بعد از سید در مورد این مبنا ۷۷
- ۳-۲-۲ شمول قاعده لاجرح و قاعده لاضرر نسبت به امور عدمی ۷۹
- ۳-۲-۱ مدارک قاعده لاجرح ۷۹
- ۳-۲-۲ مدارک قاعده لاضرر ۸۱
- ۳-۲-۳ مشروع بودن قاعده لاجرح و قاعده لاضرر ۸۳
- ۳-۲-۱-۳ نظر صاحب عروه ۸۴
- ۳-۲-۲-۳ نظر فقهای بعد از صاحب عروه ۸۵
- ۳-۳ احتیاط در شبهه موضوعیه تحریمیه غیر محصوره ۸۶
- ۳-۳-۱ معیار تشخیص محصوره و غیر محصوره بودن ۸۷
- ۳-۳-۲ حکم شبهات محصوره و غیر محصوره ۸۷
- ۳-۲-۱-۳ حکم شبهات محصوره ۸۸
- ۳-۲-۲-۳ حکم شبهات غیر محصوره ۸۸
- ۳-۳-۳ دیدگاه صاحب عروه در شبهات محصوره و غیر محصوره ۸۹
- ۳-۳-۴ نظر فقهای بعد از صاحب عروه در مورد این مبنا ۹۱
- فصل چهارم: آرای خاص فقهی صاحب عروه ۹۲
- ۴-۱ جواز طلاق زوجه مفقود الاثر در کمتر از چهار سال توسط حاکم ۹۳
- ۴-۱-۱ لزوم مراجعه به حاکم ۹۴
- ۴-۱-۱-۱ نظر فقهای قبل از صاحب عروه ۹۴
- ۴-۱-۱-۲ نظر صاحب عروه ۹۵
- ۴-۱-۱-۳ نظر فقهای بعد از صاحب عروه ۹۵
- ۴-۱-۲ گذشتن چهار سال از مفقود شدن زوج ۹۶

- الف) مبدأ شروع شدن چهار سال ۹۶
- ۱ نظر صاحب عروه ۹۶
- ۲ نظر فقهای بعد از صاحب عروه ۹۶
- ب) اشتراط یا عدم اشتراط گذشتن چهار سال ۹۷
- ۱ نظر صاحب عروه ۹۷
- ۲ نظر فقهای بعد از صاحب عروه ۹۸
- جمع بندی ۱۰۰
- ۲-۴ جواز نگاه کردن به تمام بدن زنی که می خواهد با او ازدواج کند بجز عورتین ۱۰۰
- ۱-۲-۴ نظر فقها در مورد محدوده جواز نگاه کردن ۱۰۱
- ۲-۲-۴ ادله مورد استناد فقها ۱۰۲
- جمع بندی ۱۰۴
- ۳-۴ عدم اشتراط ماضی بودن صیغه نکاح ۱۰۴
- ۱-۳-۴ نظر فقها در مورد اشتراط یا عدم اشتراط ماضی بودن صیغه ۱۰۵
- ۲-۳-۴ ادله مورد استناد فقها ۱۰۶
- جمع بندی ۱۰۹
- ۴-۴ صحت ضمانت از نفقه آینده زوجه ۱۰۹
- ۱-۴-۴ تعریف نفقه ۱۱۰
- ۲-۴-۴ شرایط وجوب نفقه ۱۱۰
- ۳-۴-۴ ضمانت از نفقه زوجه ۱۱۱
- ۱-۳-۴-۴ نظر فقهای قبل از صاحب عروه ۱۱۱
- ۲-۳-۴-۴ نظر صاحب عروه ۱۱۲
- ۳-۳-۴-۴ نظر فقهای بعد از صاحب عروه ۱۱۲
- جمع بندی ۱۱۳
- ۵-۴ صحت عقد نکاح با وجود شرط خیار فسخ در عقد ۱۱۳

۱۱۳تعریف خیار. ۱-۵-۴
۱۱۴اشتراط خیار فسخ در مهریه. ۲-۵-۴
۱۱۴اشتراط خیار فسخ در عقد نکاح. ۳-۵-۴
۱۱۴بطالان شرط. ۱-۳-۵-۴
۱۱۵بطالان عقد. ۲-۳-۵-۴
۱۱۶نظر فقهای قبل از صاحب عروه. ۱-۲-۳-۵-۴
۱۱۶نظر صاحب عروه. ۲-۲-۳-۵-۴
۱۱۷نظر فقهای بعد از صاحب عروه. ۳-۲-۳-۵-۴
۱۱۸جمع بندی.....
۱۱۹۶-۴ حرمت ازدواج با مادر و دختر و خواهر لواط شده، اگر چه لواط کننده صغیر باشد.....
۱۲۰۱-۶-۴ نظر فقهای قبل از صاحب عروه.....
۱۲۰۲-۶-۴ نظر صاحب عروه.....
۱۲۱۳-۶-۴ نظر فقهای بعد از صاحب عروه.....
۱۲۳جمع بندی.....
۱۲۴نتیجه گیری.....
۱۲۶فهرست منابع و مآخذ.....

سید محمد کاظم طباطبایی یزدی معروف به «سید یزدی» و «صاحب عروه» از فقها و مراجع تشیع در عصر قاجار و مشروطیت است. عظمت مقام علمی سید یزدی در علوم اسلامی به ویژه در فقه بر هیچ یک از بزرگان اهل فن پوشیده نیست، مؤید این نظر کتابی است که در فقه، تحت عنوان «العروة الوثقی» تألیف کرده است، این کتاب در حال حاضر در حوزه‌های علمیه در سطوح خارج فقه تدریس می‌شود، و فقهای بزرگ شیعه نوعاً آغاز مرجعیت خویش را با نشر حاشیه بر «العروة الوثقی» اعلام می‌کنند.

از آنجایی که مبانی در سازماندهی اندیشه یک فقیه نقش اساسی دارد و علاوه بر این، استحکام و ثبات رأی و فتوای یک فقیه متوقف بر استحکام و ثبات مبانی فقهی آن رأی و فتوا می‌باشد، سید یزدی نیز از این قاعده مستثنی نیست.

لازم به ذکر است که بگوییم هر آنقدر که شخصیت علمی «سید یزدی» در حوزه‌های علمیه شناخته شده و مورد مطالعه و بررسی قرار می‌گیرد، در مقابل در جوامع دانشگاهی مخصوصاً در مقطع کارشناسی و تا حدودی در مقطع کارشناسی ارشد شخصیت علمی ایشان ناشناخته و به نوعی گمنام است، از این رو در این تحقیق بحث نکاح و طلاق را با اتکا به کتاب «العروة الوثقی» انتخاب کرده‌ایم تا مبانی ایشان در این دو مبحث شناسایی و معرفی گردد. منابع استفاده شده در این تحقیق شامل منابع روایی، اصولی، فقهی و قواعد فقهی است. تحقیق حاضر در چهار فصل تنظیم گردیده است: در فصل اول زندگی نامه و حیات این عالم بزرگ از بدو تولد تا پایان حیات مورد پژوهش قرار گرفته است. در فصل دوم مبانی مشترک میان سید یزدی و سایر فقها مورد بررسی قرار گرفته است، از جمله این مبانی، ادله اجتهادی (کتاب، سنت، اجماع و عقل)، ادله فقه‌ای (استصحاب، احتیاط، برائت، تخییر) و قواعد فقهی هستند. در این فصل، یک بحث مهم دیگری نیز مورد پژوهش قرار گرفته و آن این است که آیا سید یزدی در این دو مبحث نیز مانند مباحث معاملات، از عرف کمک می‌گیرد؟ یعنی در این دو مبحث نیز فقیه عرفی است (دارای فهم عرفی است) یا خیر؟

فصل سوم به مبانی خاص اصولی و فقهی صاحب عروه و نظرات فقهای بعد از ایشان در رابطه با این مبانی اختصاص داده شده است. فصل چهارم نیز به نظرات خاص فقهی سید یزدی در بحث نکاح و طلاق و نظر فقهای بعد از ایشان در مورد این نظرات، اختصاص داده شده است. در پایان هم نتایج حاصل از این تحقیق جمع بندی شده است.

امید است که این تحقیق گام مؤثری باشد تا در جوامع دانشگاهی این موضوع مورد توجه سایر دانشجویان قرار گیرد، تا مبانی فقهی صاحب عروه را در سایر مباحث غیر از مبحث نکاح و طلاق مورد بررسی و پژوهش قرار دهند.

عبدالحسین جهانی

دانشگاه یزد

اسفند ۱۳۹۰

طرح تحقيق

۱- تعریف مسأله و بیان سؤال های اصلی تحقیق

سید محمد کاظم طباطبایی یزدی از فقهای قرن سیزدهم و چهاردهم است. ایشان در فقه کتابی گرانبهاء تحت عنوان العروۃ الوثقی تألیف کرده‌اند. این کتاب در حال حاضر در حوزه‌های علمیه در سطوح خارج فقه تدریس می‌شود. این کتاب در حوزه علمیه میزان اجتهاد است، یعنی اگر شخصی بخواهد اجتهاد خود را مطرح کند معمولاً بر «العروۃ الوثقی» شرح یا حاشیه می‌زند. از آنجایی که استحکام و ثبات رأی و فتوای یک فقیه متوقف بر استحکام و ثبات مبانی فقهی آن رأی و فتوا می‌باشد، کتاب العروۃ الوثقی سید یزدی هم از این قاعده مستثنی نیست. از این رو ما در این تحقیق بحث نکاح و طلاق را از کتاب العروۃ الوثقی انتخاب کرده‌ایم، تا مبانی فقهی صاحب عروه در این بحث شناسایی شود.

۲- سؤال‌های اصلی تحقیق

- ۱- با توجه به این که صاحب عروه فقهی عرفی است، آیا این عرفی بودن در بحث نکاح و طلاق هم مطرح است؟
- ۲- آیا صاحب عروه در مبحث نکاح و طلاق، فرع و مسأله جدید دارد؟
- ۳- آیا ایشان در بحث نکاح دارای مبانی و آرای خاص اصولی بوده است؟
- ۴- آیا نظرات خاص صاحب عروه در مسائل نکاح و طلاق با فقهای معاصر و فقهای بعد از او یکسان است؟
- ۵- نظرایشان در مورد طلاق زن مفقود الاثر چیست؟

۳ پیشینه تحقیق

تا به حال کسی به صورت مستقل راجع به مبانی فقهی سید محمد کاظم طباطبایی یزدی بحث و تحقیق نکرده است. ولی با مشاهده شرح‌ها و حاشیه‌هایی که بر «العروۃ الوثقی» نوشته شده‌اند، در برخی موارد دیده می‌شود که از مبانی فقهی سید محمد کاظم طباطبایی یزدی بحث به میان آورده‌اند. از جمله حاشیه‌ها و شرح‌هایی که در برخی از موارد به مبانی فقهی سید محمد کاظم طباطبایی یزدی اشاره کرده‌اند به شرح ذیل می‌باشند:

«مستمسک العروۃ الوثقی» تألیف سید محسن حکیم - «سند العروۃ الوثقی» تألیف محمد سند بحرانی - «العروۃ الوثقی مع تعلیقات الفاضل» - «مدارک العروۃ الوثقی» تألیف علی پناه اشتهاردی. «تعلیقۃ الاستدلالیۃ علی العروۃ الوثقی» تألیف ضیا الدین عراقی. «السید یزدی: سیرته و اضواء علی مرجعیه و مواقفه و وثائقه السیاسیۃ و حقائق و وثائق» تألیف کمال سلمان جبوری.

۴ هدف از اجرا و کاربرد نتایج تحقیق

هدف از اجرای این تحقیق شناخت مبانی فقهی صاحب عروه و استفاده از آنها در مسائل مربوط به حقوق خانواده و نیز پیشنهاد وضع قوانین مربوط به حقوق خانواده یا پیشنهاد اصلاح یا رفع ابهام از قوانین موجود مربوط به حقوق خانواده بر اساس مبانی فقهی سید یزدی، می‌باشد. نتایج حاصل از این تحقیق می‌تواند در مراکز پژوهشی و اجرایی مربوط به فقه و حقوق مانند قوه قضاییه، دانشگاه‌ها و حوزه‌های علمیّه مورد استفاده قرار گیرد. همچنین در اصلاح و وضع قوانین مربوط به نکاح و خانواده می‌توان به نتایج این تحقیق استناد کرد.

۵ فرضیه های تحقیق

- صاحب عروه در مسائل مربوط به نکاح و طلاق یک فقیه عرفی است.

- صاحب عروه در مسائل مربوط به نکاح و طلاق دارای آرای خاص فقهی و اصولی است.
- با توجه به دقت و عمق مبانی فقهی صاحب عروه، نظرات خاص ایشان در بحث نکاح و طلاق مورد پذیرش فقهای پس از او قرار گرفته است.

۶ روش تحقیق

این تحقیق به روش تحلیلی- توصیفی و مبتنی بر فیش برداری کتابخانه‌ای است، به این صورت که ابتدا نظرات صاحب عروه، فیش برداری می‌شود، سپس به بررسی و تحلیل، ذکر مبانی فقهی نظرات ایشان و در نهایت به نتیجه‌گیری پرداخته می‌شود.

فصل اول
مروری بر زندگی نامه صاحب عروه

۱-۱ ولادت

سید محمد کاظم طباطبایی یزدی فرزند سید عبدالعظیم طباطبایی یزدی معروف به (سید یزدی)، (صاحب عروه) از فقہا و مراجع قرن سیزدهم و چهاردهم است. ایشان در سال ۱۲۴۷ ه.ق در روستای کسنویه^۱ از روستاهای اطراف یزد دیده به جهان گشود. سید یزدی از تبار سادات طباطبایی است که نسبش به امام حسن مجتبی (ع) می‌رسد.^۲

۱-۲ تحصیلات صاحب عروه

سید یزدی ادبیات و سطوح مقدماتی حوزه را در مدرسه دو منار یزد، نزد اساتیدی چون ملا محمد ابراهیم اردکانی و زین العابدین عقدایی و سطوح عالی حوزه را نزد مرحوم آخوند ملاحادی فرا گرفت، و پس از آن عازم مشهد شد و علم هیأت و ریاضیات را در آنجا آموخت. سید یزدی بعد آموختن علم هیأت و ریاضیات در مشهد به سوی اصفهان رهسپار شد و از اساتید حوزه علمیه آنجا، بزرگانی همچون شیخ محمد باقر نجفی (صاحب هدایة المسترشدين)، سید محمد باقر موسوی خوانساری (صاحب روضات الجنات) و میرزا محمد هاشم چهار سوقی (صاحب مبانی الاصول) و شیخ محمد جعفرآبادی کسب علم کرد.^۳ سید یزدی برای گرفتن درجه اجتهاد با اجازه و معرفی استادش شیخ محمد باقر نجفی به نجف اشرف مهاجرت کرد. ورود سید یزدی به نجف مصادف با وفات شیخ انصاری و انتقال مرجعیت به میرزای شیرازی بود. ایشان در نجف از محضر اساتید و مراجع بزرگی همچون آیت الله محمدحسن شیرازی، آیت الله شیخ راضی، آیت الله شیخ مهدی جعفری استفاده‌های علمی فراوانی برد.^۴

۱. قریه کسنویه منتسب به کسنو دختر یزدجرد آخرین پادشاه ایرانی است و چون این قریه از املاک او بوده است به نام او نامیده شده است. (اعیان الشیعه، سید محسن امین، نشر دارالتعارف للمطبوعات، بیروت، ۱۴۰۳ق، ج ۱۰، ص ۴۳). این قریه در حال حاضر داخل شهر قرار دارد و جزء شهر محسوب می‌شود.

۲. مدرسی، سید محمد کاظم، مفاخر یزد، نشر ریحانة الرسول، یزد، ۱۳۸۲ش، ج ۱، ص ۴۲۷.

۳. منتظری، حسینعلی، العروة الوثقی مع تعلیقات المنتظری، بی نا، بی جا، بی تا، ج ۱، ص ۳.

۴. مدرسی تبریزی، محمد علی، ریحانة الادب، انتشارات شفق، تبریز، چاپ دوم، ج ۶، ص ۳۹۳.